

Қазақстан Республикасы мен Әзірбайжан Республикасы арасындағы Қарым-қатынастар негіздері жөніндегі шартты бекіту туралы

Қазақстан Республикасының Заңы 1997 жылғы 28 қазан N 173

1996 жылғы 16 қыркүйекте Бакуде қол қойылған Қазақстан Республикасы мен Әзірбайжан Республикасы арасындағы Қарым-қатынастар негіздері жөніндегі шарт бекітілсін.

Қазақстан Республикасының
Президенті

Қазақстан Республикасы мен Әзірбайжан Республикасы
арасындағы Қарым-қатынастар негіздері жөніндегі
ШАРТ

(ҚР халықаралық шарттары бюллетені, 2000 ж., N 1, 4-құжат)
(1999 жылғы 29 қаңтарда күшіне енді - "Дипломатия жаршысы" ж.,
Арнайы шығарылым N 2, 2000 жылғы қыркүйек, 79 бет)

Бұдан әрі қарай "Мәртебелі Уағдаласушы Тараптар" деп аталатын Қазақстан Республикасы мен Әзірбайжан Республикасы,
БҰҰ Жарғысының мақсаттары мен принциптеріне, Хельсинки Қорытынды Актісіне,
, Жаңа Еуропаға арналған Париж Хартиясына және Еуропадағы Қауіпсіздік пен
Ынтымақтастық жөніндегі Ұйым шеңберінде қабылданған өзге де негізгі құжаттарға
өзінің адалдығын қуаттай отырып;
мемлекеттер арасындағы қарым-қатынастарда халықаралық құқықтық басымдығын
мойындай отырып;
Еуропа-Азия континентіндегі бейбітшілік пен ынтымақтастықты нығайтуға ұмтыла
отырып;
қазақ және әзірбайжан халықтарының тарихи тағдырларының ұқсастығы, тілдерінің
, мәдениетінің, әдет-ғұрыптарының ортақтығы тығыз ынтымақтастықты дамытуға
қолайлы негіз жасайды деп сене отырып;

достық, тату-тәтті көршілік және өзара тиімді ынтымақтастық қарым-қатынастарын дамыту екі мемлекеттің де халықтарының өмірлік мүдделеріне сәйкес келеді, бейбітшілік және қауіпсіздік ісіне қызмет етеді деп ескере отырып; екі жақты қарым-қатынастардың шарттық-құқықтық базасын нығайту қажеттілігін н а з а р ғ а а л а о т ы р ы п ; осы Шартты жасасатын болды және мына төмендегілер жөніндегі келісті:

1 - б а п

Мәртебелі Уағдаласушы Тараптар өзара қарым-қатынастарын достас мемлекеттер ретінде құрады және саяси, экономика, сауда, ғылыми-техникалық, экологиялық, мәдени және басқа да салалардағы өз қарым-қатынастарын тәуелсіздік пен егемендікті сыйлау, теңдік, өзара тиімділік және бір-бірінің ішкі істеріне қол сұқпаушылық принциптері негізінде дамытатын болады.

2 - б а п

Мәртебелі Уағдаласушы Тараптардың әрқайсысы екінші Мәртебелі Уағдаласушы Тараптың мүдделеріне қарсы бағытталған қандай болмасын блоктарға қатыспайтын б о л а д ы .

Мәртебелі Уағдаласушы Тараптар өздерінің аумақтарын, коммуникациялар жүйелері мен өзге де инфрақұрылымдарын екінші Мәртебелі Уағдаласушы Тарапқа қарсы агрессияны жүзеге асыру үшін үшінші мемлекеттің пайдалануына жол бермеуге, Мәртебелі Уағдаласушы Тараптардың біреуімен қаулы қақтығыс туындаған жағдайда үшінші мемлекеттерге ешқандай да көмек көрсетпеуге міндеттенеді.

3 - б а п

Мәртебелі Уағдаласушы Тараптар ғаламдық, сондай-ақ аймақтық көлемде де бейбітшілікті, тұрақтылықты, сенім мен қауіпсіздікті нығайту мақсатында бір-бірімен өзара бірлесіп әрекет ететін болады. Олар бірыңғай түрде осы саладағы әріптестікті жүзеге асыратын, белсенді түрде БҰҰ, ЕҚЫҰ-ның бітімгершілік рөлін күшейтуге және аймақтық механизмдердің пәрменділігін көтеруге жәрдемдесетін болады.

4 - б а п

Мәртебелі Уағдаласушы Тараптар Каспий теңізі бассейні аймағындағы сенімді нығайтуға ерекше мән бере отырып, халықаралық бейбітшілікті нығайту, тұрақтылық пен қауіпсіздікті көтеру мақсатында өзара бірлесіп әрекет етеді.

5 - б а п

Мәртебелі Уағдаласушы Тараптар аймақтық және халықаралық проблемалар жөнінде тұрақты негізде консультациялар өткізіп тұратын болады.

Мәртебелі Уағдаласушы Тараптар халықаралық ұйымдар шеңберінде ынтымақтастық пен байланыстарды кеңейте түсетін, өзара мүдделілікті білдіретін мәселелер бойынша өз позицияларын келісу үшін консультациялар өткізетін болады.

6 - б а п

Мәртебелі Уағдаласушы Тараптар Қазақстан Республикасы мен Әзірбайжан Республикасының аумақтық тұтастығын және халықаралық тұрғыда мойындалған қазіргі мемлекеттік шекараларының мызғымастығын таниды және құрметтейді.

Мәртебелі Уағдаласушы Тараптар өз заңдарына сәйкес өз аумақтарында мемлекеттердің әрқайсысының тәуелсіздігіне, аумақтық тұтастығына қарсы бағытталған ұйымдар мен топтардың құрылуына және заңсыз іс-әрекетіне, сондай-ақ жекелеген адамдардың іс-әрекетіне тыйым салатын және оларға жол бермейтін болады.

7 - б а п

Мәртебелі Уағдаласушы Тараптар адам құқығы туралы жалпы жұрт таныған халықаралық нормаларға және ұлттық заңдарына сәйкес өздерінің аумағында тұрып жатқан адамдарға олардың ұлттық және басқа да ерекшеліктеріне қарамастан тең құқықтар мен бостандық кепілдігін береді.

Мәртебелі Уағдаласушы Тараптар екі ел азаматтары арасындағы байланыстарды көтермелейтін болады және консулдық ынтымақтастық, азаматтық, отбасылық және қылмыстық істер жөнінде құқықтық көмек саласында келісімдер және екінші Мәртебелі Уағдаласушы Тараптың аумағында тұратын өз азаматтарының құқықтарын қорғауды қамтамасыз етуге қажетті өзге де шарттар жасасады.

8 - б а п

Мәртебелі Уағдаласушы Тараптар олардың парламенттері арасындағы байланыстар мен ынтымақтастықты дамытуға және нығайтуға жәрдемдесетін болады.

9 - б а п

Мәртебелі Уағдаласушы Тараптар өзара тиімді сауда-экономикалық ынтымақтастықты дамыту үшін қолайлы жағдайларды қамтамасыз ететін болады.

Мәртебелі Уағдаласушы Тараптар өнеркәсіп, ауыл шаруашылығы, тамақ өнеркәсібі, энергетика, табиғат ресурстарын пайдалану, көлік, коммуникация, спутник байланысы салаларындағы және экономиканың басқа да салаларындағы ынтымақтастықты дамытатын және тереңдететін болады.

Мәртебелі Уағдаласушы Тараптар өзара күрделі қаржы енгізуді ынталандыруды және қорғауды қоса алғанда, бір-біріне кәсіпкерлік және басқа да шаруашылық қызмет үшін қолайлы жағдайларды қамтамасыз ететін болады, Мәртебелі Уағдаласушы Тараптардың қолданыстағы заңдарына сәйкес екі мемлекеттің де экономикалық ынтымақтастық кәсіпорындары, фирмалары және субъектілері арасындағы әртүрлі кооперация мен тікелей байланыс нысандарын барынша көтермелеп отыратын болады.

Мәртебелі Уағдаласушы Тараптар сауда-экономикалық қарым-қатынастарды кеңейту мақсатында жекелеген келісімдер жасасады.

1 0 - б а п

Мәртебелі Уағдаласушы Тараптардың әрқайсысы екінші Мәртебелі Уағдаласушы Тарапқа теңіз, әуе порттарын, темір жол және автомобиль желілерін, құбыр желілерін пайдалануға, сондай-ақ аумағында өздері орналасқан Мәртебелі Уағдаласушы Тараптың қолданыстағы заңдарына сәйкес жолаушылар мен жүктерді кедергісіз транзиттік тасымалдауға рұқсат береді және қамтамасыз етеді.

Осы мәселелерді реттеу мақсатында Мәртебелі Уағдаласушы Тараптар тиісті К е л і с і м д е р ж а с а с а д ы .

1 1 - б а п

Мәртебелі Уағдаласушы Тараптар осы салада аймақтық және ғаламдық деңгейдегі келісілген іс-қимылдарға жәрдемдесе отырып, экологиялық қауіпсіздіктің жан-жақты қамтылған халықаралық жүйесін құруға және атап айтқанда Каспий теңізінің экологиялық жүйесін қорғауда және қалпына келтіруде өзара бірлесіп іс-әрекет етуге ұмтыла отырып, қоршаған ортаны қорғау саласындағы ынтымақтастықты дамытатын б о л а д ы .

1 2 - б а п

Мәртебелі Уағдаласушы Тараптар мәдениет, өнер, әдебиет, баспасөз, радио, теледидар, кино, спорт, туризм саласындағы ынтымақтастық пен тәжірибе алмасуды дамытуға жәрдемдесетін болады.

Мәртебелі Уағдаласушы Тараптар мемлекеттік және жергілікті деңгейлерде шығармашылық ұжымдар, мәдениет қайраткерлері мен мамандар, мәдениет мекемелері арасындағы алмасуларды кеңейтуге барынша жәрдемдесетін болады.

Осы мақсатта Мәртебелі Уағдаласушы Тараптар осы мәселелер жөнінде жекелеген келісімдер жасасады.

1 3 - б а п

Мәртебелі Уағдаласушы Тараптар іргелі және қолданбалы зерттеулер, қазіргі заманғы ғылым, техника және технологияның жетістіктерін пайдалану саласында кең түрде ынтымақтастықты қамтамасыз ету үшін шаралар қабылдайды. Мәртебелі Уағдаласушы Тараптар ортақ бағдарламалар мен жобаларды жүзеге асыруды, ғалымдар мен зерттеушілер алмасуды көтермелейтін, бірлескен ғылыми және ғылыми-өндірістік ұйымдарды құруға және олардың қызмет етуіне жәрдемдесетін болады.

1 4 - б а п

Мәртебелі Уағдаласушы Тараптар екі мемлекеттің де бұқаралық ақпарат құралдарының еркін қызмет етуін олардың ұлттық заңдары шеңберінде қамтамасыз етуге жәрдемдеседі және Мәртебелі Уағдаласушы Тараптардың егемендігі мен аумақтық тұтастығына залал келтіретін мәліметтерді өздерінің ресми бұқаралық ақпарат құралдарына таратуға жол бермеуге міндеттенеді.

1 5 - б а п

Мәртебелі Уағдаласушы Тараптар денсаулық сақтау, медицина ғылымы мен практикасы салаларында, дәрі-дәрмек, медициналық техника бұйымдары мен балалар тағамының өнімдерін өндіруде және қамтамасыз етуде ынтымақтастықты дамытатын болады.

Мәртебелі Уағдаласушы Тараптар екінші Мәртебелі Уағдаласушы Тараптың халқының емделуі және консультациялық жәрдем алуы үшін бір Мәртебелі Уағдаласушы Тараптың сирек кездесетін және арнаулы мамандандырылған медициналық мекемелеріне кіру рұқсаты мен оны пайдалану құқығын сақтайды.

Осындай мақсатта Мәртебелі Уағдаласушы Тараптар осы салаларда тиісті келісімдер жасасатын болады.

1 6 - б а п

Мәртебелі Уағдаласушы Тараптар бір Мәртебелі Уағдаласушы Тараптың азаматтарын екінші Мәртебелі Уағдаласушы Тарап аумағында зейнетақымен қамтамасыз ету мәселелері азаматтардың зейнетақымен қамтамасыз етілу құқықтарын тану негізінде арнаулы келісім арқылы реттелетін болады.

1 7 - б а п

Мәртебелі Уағдаласушы Тараптар білім беру, ғылым, ғылыми кадрларды даярлау саласындағы ынтымақтастықты жүзеге асыратын және мамандар, аспиранттар, стажерлар мен студенттер алмасуды көтермелейтін болады.

Мәртебелі Уағдаласушы Тараптардың әрқайсысы олардың берілу уақытына қарамастан білімі туралы ғылыми дәреже берілгені және ғалымдық атақ берілгені туралы екінші Мәртебелі Уағдаласушы Тарап берген құжаттарды ресмилендірмей-ақ таниды және олардың өз аумақтарында қолданылуына шек қоймайды.

Мәртебелі Уағдаласушы Тараптардың әрқайсысы оқу мекемесі орналасқан Мәртебелі Уағдаласушы Тараптың азаматтарына қатысты қолданылатын талаптар мен ережелер бойынша екінші Мәртебелі Уағдаласушы Тараптың азаматтарына жекелей тәртіпте оқу орындарына (соның ішінде аспирантураға) түсу құқығын береді.

1 8 - б а п

Мемлекеттік мүліктің, бір Мәртебелі Уағдаласушы Тараптың екінші Мәртебелі Уағдаласушы Тарап аумағындағы заңды ұйымдары мен жеке адамдары мүлкінің құқықтық режимі, егер Мәртебелі Уағдаласушы Тараптар арасындағы келісімде басқаша көзделмеген болса, сол мүлік орналасқан Мәртебелі Уағдаласушы Тараптың заңдарымен реттеледі.

Мәртебелі Уағдаласушы Тараптардың мүдделерін қозғайтын барлық басқа да мүліктік қарым-қатынастар жекелеген келісімдермен реттелетін болады.

1 9 - б а п

Мәртебелі Уағдаласушы Тараптар ұйымдасқан және халықаралық қылмыспен, есірткі заттарды заңсыз сатумен, халықаралық терроризммен, теңіз кемесінің жүзуі мен азаматтық авиацияның қауіпсіздігіне қарсы бағытталған заңсыз актілермен, мәдени құндылықтарды заңсыз тасып әкетушілікпен күресте белсенді түрде ынтымақтасатын болады.

Мәртебелі Уағдаласушы Тараптар қажет болған жағдайда осы салада жекелеген келісімдер жасасады.

20-бап

Осы Шарт үшінші бір мемлекеттерге қарсы бағытталмаған және Мәртебелі Уағдаласушы Тараптардың өздері мүшесі болып табылатын басқа да халықаралық шарттарынан туындайтын мүдделерін, құқықтары мен міндеттемелерін қозғамайды.

21-бап

Осы Шарттың ережелерін түсіндіруге және қолдануға байланысты даулар Мәртебелі Уағдаласушы Тараптардың келіссөздері жолымен шешілуге тиісті.

22-бап

Мәртебелі Уағдаласушы Тараптар қажет болған жағдайда осы Шартты жүзеге асыруға байланысты мәселелер бойынша екі жақты консультациялар мен келіссөздер өткізетін болады.

23-бап

Осы Шарт Мәртебелі Уағдаласушы Тараптардың заңдарына сәйкес бекітілуге жатады және бекіту грамоталарымен алмасқан күннен бастап күшіне енеді.

БҰҰ Жарғысының 102-бабына сәйкес бұл Шарт осы Ұйымның Хатшылығында т і р к е л е т і н б о л а д ы .

24 - б а п

Осы Шарт бес жыл мерзімге жасалып отыр. Егер Мәртебелі Уағдаласушы Тараптардың ешқайсысы да Шарттың қолданылу мерзімі біткенге дейін кемінде алты ай бұрын екінші Мәртебелі Уағдаласушы Тарапқа жазбаша мәлімдеу жолымен оның қолданылуын өзінің тоқтатқысы

келетіні туралы хабарламайтын болса, оның қолданысы келесі бес жылдық мерзімге өздігінен ұзартылады.

Баку қаласында 1996 жылғы 16 қыркүйекте екі данада, әрқайсысы қазақ, әзірбайжан және орыс тілдерінде жасалды, сондай-ақ барлық

мәтіннің де күші бірдей.

Қазақстан Республикасы үшін   Әзірбайжан Республикасы үшін

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМК